

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

2 Qui possint in emphyteusim dare, & accipere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

Quinto quaeritur, In quo differat emphyteoticus contractus à libellario contractu? libellarius contractus, inquit Iason l. 1. C. de iure emphyteot. quæst. 1. num. 29. dicitur, quando vasallus, vel emphyteota concedit alteri rem emphyteoticam, certa annua pensione sibi retenta. Vnde emphyteoticus contractus est, quando vetus Dominus rem vendam dat alteri; libellarius vero, quando eam rem dat non Dominus, sed qui illam in emphyteusim accepit. Ita ille, sic etiam Bartolus in l. Si finitio, §. si de vestigalibus. ff. De damno infecto. Decius consil. 146. num. 2. Paris. consil. 77. num. 2. lib. 3. & Jul. Clarus lib. 4. Recepta. sententiarum. §. emphyteusis, quæst. 1. Ceterum, teste Cuiacio, emphyteoticus contractus in hoc differit à libellario, quod non solet emphyteusis renouari, nisi possessore mutato; libellarius verò renouatur statim certisque temporibus; possessore non mutato, data certa pecunia, quam bonus vir arbitratus fuerit, pro varia conditione, & qualitate rei in libellam datæ: emphyteusis item conceditur ea lege, ut res data in emphyteusim melior reddatur: ut puta ut adificium in area ponatur, vel reficiatur, ager excolatur, arbores plantentur: libellarius vero contractus hanc legem non habet. Insuper libellaria locatio in perpetuum fit, & semper, emphyteusis nonnunquam ad tempus. Præterea is, qui per libellam rem à Domino possidet, vendere potest, emphyteoticarius non potest. Libellarius ergo contractus est, vel venditio quadam, vel locatio perpetua, quæ fit scilicet in teiueniente, certo pretio, & hoc amplius certa pensione constituta in annos singulos, & hac lege, ut statim conditioque tempore (plerumque vigesimo nono quoque anno) contractus renouetur, rursus numerato pretio certo, vel arbitrario: fit libelli, siue libellariæ mentio in libris Feudorum, & in constitutione de pace Constantiæ, & in Longobardis legibus. & Auctoribus. Caliodorus, lib. 5. variarum: [Compenimus, inquit, patrimonij nostri prædicia te Thomati, libellario titulo commississe,] & B. Gregorius lib. 8. Epistola. cap. 61. [Voluerat, ait, possessiones iuris Ecclesiastici sub specie libellorum tenere.]

Sed quaeres, vnde nam dicitur fit libellarius contractus? Respondeo, dictum esse à libella, quæ inter alia significabat minuti numeri Romani genus. Cicero lib. 4. in Verrem: [Equis Volcatio, si sua sponte venisset, vnam libellam dedisset?] libellam posuit pro asse, idem ad Atticum lib. 7. [Fecit palam te ex libella, me ex tertio,] (subaudi, hæredem) libellam igitur, id est, minutum numerum Longobardi scriptores dixerunt libellam, & hinc dicta est libellaria, siue libellarius contractus, quando res in perpetuum lotatur modica pensione in singulos annos soluenda. Item libellum facere, est, modica libella, id est, minuto denariorum aureorum pretio vendere, siue locare. lib. 2. Feudorum tit. 39. §. 1. [Si libellam vnus alter fecerit de feudo paterno, non est libellus, sed quasi refutatio.]

Sexto quaeritur, In quo differat emphyteusis à contractu censuali, qui dicitur reservatus? De hac quaestione Glossa in cap. Constitutus, de Religios. domib. & ibidem Iuris Canonici Doctores, Couarr. lib. 3. Variarum resolutionum cap. 7. num. 1. & ego in hoc eodem libro cap. 4.

Septimo quaeritur, An emphyteusis sit contractus iure gentium, an iure civili constitutus? Iurisperiti communitè sentiunt esse contractum iure civili Romanorum introductum; & id probant testimonio Iustiniani Imperatoris Inst. de locat. §. Adeo, ubi videtur innuere, lege Zenoniana huiusmodi contractum inuentum fuisse.

Sed Aristoteles lib. 2. Oeconomicorum scribit, Byzantinos, cum eorum ærarium esset exhaustum, nec aliunde possent pecunias habere, fundos suos publicos mercede certa locasse; fertiles quidem, ad tempus; steriles autem, in perpetuum, quod certe nihil aliud est, nisi steriles fundos in emphyteusim dedisse. Et Iustinianus Imperator, cum dicit emphyteoticum contractum esse à Zenone Imperatore constitutum, vel introductum, non significat

tunc cepisse, sed nominatam emphyteusim, & tanquam à locatione, & venditione distinctam, in titulum separatam, & proprium redactam esse. Veteres enim Romani ante Zenonem, contractum ipsium exercebant: sed absque nomine proprio, locationem perpetuam, aut venditionem vocabant. Est igitur lege Zenoniana, nomen Emphyteusis huic contractui datum, & certa pacta decreta, sub quibus iste contractus iniri, & celebrari deberet; & proinde proprius titulus ei datus de iure emphyteotico. Quare dicendum existimo, contractum istum, siue locationem, siue venditionem, siue emphyteusim appelles, iure gentium introductum, quia non solum apud Romanos, sed etiam apud Græcos in vsu erat ante Zenonianam legem. Nihilominus tamen iure civili Romanorum nomen proprium, titulum, pacta, & conditiones certas obnunt.

Septimo quaeritur, An emphyteusis sit contractus nominatus? Est: quamvis ante Zenonem Imperatorem, de hoc inter veteres Iurisperitos dubitabatur, & à quibusdam certa locationis species, ab alijs quoddam genus venditionis putabatur. Inst. de locato. §. Adeo.

Octavo quaeritur, An emphyteusis sit contractus bonæ fidei, an vero stricti iuris? Plerique à Iurisperitis censent, esse contractum stricti iuris, quia Inst. de Actionibus. §. Actionum: [Bonæ fidei, inquit Iustinianus Imperator,] actiones sunt ex empto, & vendito, locato, conducto, negotiorum gestorum, mandati, depositi, pro socio, tutelæ, commodati, pignoratitia, Familiaræ hæreditatis, communi diuidendo, Præscriptis verbis, ex permutazione, dotis, hæreditatis petito,] sed emphyteusis actio non nominatur inter actiones bonæ fidei; ergo emphyteoticus contractus est stricti iuris.

Sciendum est, eum, qui rem in emphyteusim recipit, passim vocari emphyteutam, ego vocabo emphyteoticarium, sicuti Donatanum, legatarium, Fideicommissarium dicimus eum, qui accipit: at eum, qui rem in emphyteusim dat, vocabo Dominum rei.

Qui possint in emphyteusim dare, & accipere.

CAPVT II.

PRIMO quaeritur, Quibus sit interdictum rem in emphyteusim accipere? Respondet Panormitanus in cap. Potuit de Locato, in iure expressum non esse, quinam prohibeantur rem in emphyteusim recipere: sed nihilominus generatim esse prohibitos eos, quos recenset Glossa in cap. Potuit, de locato, in verbo Prohibentur, videlicet, quotquot legitime in iudicio conueniri non possunt, ut pensionem soluant, vel ut meliorem efficiant rem sibi in emphyteusim datam: cuiusmodi sunt clericici, mulieres, & qui egestate & inopia premuntur, & qui potentia nimia valent: nam horum singuli non possunt faciliè in iudicium vocari. Addunt quidam curiales & milites: quia milites prædicia aliena rustica conducere nequeunt. I. Militari. C. Locati: ne ab armis & militia auocentur: quæ ratio locum habet in emphyteusim. Curialibus vero interdictum est rerum alienarum esse conductores. I. Curialis. C. locati, eo quod sunt Curia obligati, à qua auerterentur, vres conductas colerent. Ergo videntur quoque prohiberi, ne res in emphyteusim accipiant, eo quod qui accipit, debet eam meliorem efficere, ac proinde colere; nec ita faciliè curialis pensionem à b tam solueret; nec posset commodè in iudicium vocari, & propterea deterior fieret Domini conditio.

Verum rogabit quispiam, possit ne Ecclesia, collegium, Ciuitas rem in emphyteusim accipere? Ratio dubitandi est, quia Ecclesia non moritur. cap. Si gratiose de Rescript. in Sexto: eadè ratione populus, ciuitas, collegium, & alia quælibet communitas, nõ finitur, & definiturac proinde Domini conditio deterior redderetur, quia nunquam res ad ipsum

ad ipsum rediret obitu emphyteuticarij. Certè in iure de hac re nihil est definitum. Videtur tamen esse prohibitum, ne res in emphyteusim communitati detur, ob rationem iam dictam, quamuis ei facile occurrere potest, seruandaque est consuetudo regionum in hac re.

Secundo quaeritur, Quinam prohibeantur, rem in emphyteusim dare? Respondeo, generatim eos prohiberi, qui iure alienare non possunt: quia emphyteusis est quaedam alienationis species, cum res in perpetuum, vel saltem in longum tempus detur; & vile dominium rei ad accipientem transferatur. Quare qui bonorum liberam administrationem non habent, nequeunt iure in emphyteusim dare. Speciatim pupillus non potest, etiam si rationis sit compos: quia licet conditionem suam meliorem facere queat, nequit tamen sine arbitratu tutoris. *l. Pupillus. ff. de Acquir. Rem. Domin.* Minor itidem habens curatorem, non potest, quia pupillo tunc comparatur. *l. Si curatorem. C. De integram restitut.* Si quaeras, an possit minor, vel pupillus vsum rationis habens, veterem emphyteusim renouare? Ratio dubitandi est, quia non videtur alienare, qui veterem alienationem renouat, vt colligitur ex *l. 1. §. Aqueductus. ff. De aqua quotidian.* Et *§. si ius.* Respondeo, rem, quae libera redierit ad Dominum, quia emphyteusis vetus finita fuerit, non posse in emphyteusim denuo dari: quia res illa tunc ad naturam suam, & conditionem reuerfa est, hoc est, manet libera ab omni emphyteusi; ergo minor, vel pupillus sine tutore vel Curatore alienare non potest. Idem iuris est de furioso, & prodigo, & alijs, quibus est interdicta suorum bonorum administratio. *l. Is, cui. ff. De actio. Et obligat.*

Quarto quaeritur, An Procurator possit res in emphyteusim dare? Respondeo, posse, si specialem rerum administrationem, & specialem mandatum habet. Si generalem tantum, non posse: quia ille administrandi tantum generationem potestatem habet, non alienandi. *l. Magis. ff. De rebus eorum, qui sub tutela.*

Quinto quaeritur, An tutor, vel curator possit rem pupilli, vel minoris in emphyteusim dare? Respondeo, minime, sine Iudicis decreto; aut nisi pater in testamento, vel codicillis, vt id fieret, expresserit: quia tutor, vel curator habet quidem ius administrandi res pupilli vel minoris, sed non distrahendi, vel alienandi. *l. 1. in principio. ff. De rebus eorum, qui sub tutela. Et cura sunt.* At emphyteusis, est quaedam alienationis species.

Sexto quaeritur, An emphyteuticarius iure queat rem acceptam in emphyteusim, alteri dare in emphyteusim? Respondeo, minime, vt dicam inferius. Ita Iulius Clarus *lib. 4. Receptarium sentent. §. Emphyteusis quast. 20.* ex sententia Speculatoris, Baldi, Ioannis Andreae: Ratio huius est, quia emphyteuticarius directum dominium rei non habet, quod sibi referret translatum ad alium vili.

Septimo quaeritur, An subditus, qui vassallus vulgo dicitur, possit rem in feudum acceptam, alteri in emphyteusim dare? Nequit absque consensu Domini. Glossa in *cap. Imperialem in principio, in verbo (sen alienare) ad finem, de prohibita feudali alienatione*: quam opinionem restat esse communem Iulius Clarus *lib. 4. Receptarium sentent. §. Feudum, quast. 33.* vbi tandem dicit: Quicquid sit de rigore iuris, generali consuetudine receptum est, vt subditi pascua, agros incultos, saltus & sylvas feudales in emphyteusim dent, vt testantur Petrus Iacobus, & Ioan. Reynaldus in *cap. Imperialem citato. §. ultimo.* Ioan. Faber, *Instit. de locat. §. Adeo*, Curtius Iunior, *de Feud. 4. parte in 2. questione 1. Regula.*

Octavo quaeritur, An Praelatus Ecclesiae, cui praest, bona possit in emphyteusim dare? Non potest sine causa iusta & debita, & sine solenni formula iuris requisita ad bona Ecclesiae alienanda, nisi alioqui consueuerunt in emphyteusim dari: quoniam emphyteusis cum sit in perpetuum, vel saltem ad longum tempus, eo ipso est genus quoddam alienationis; vt patet ex *cap. Nulli de Reb. Eccl. alienan. vel non alienan. Et Authen. de Non alienan. rebus*

Eccles. §. Nos igitur. l. Sanctimus. C. De rebus Eccles. alien. vel non alien. At res Ecclesiae alienari nequeant nisi ex causa iusta, & seruata solenni formula iuris *cap. 1. Et cap. Nulli, de Rebus Eccles. non alienan. Et cap. Sine exceptione 12. quast. 11.* Si verò res Ecclesiae solite sine in emphyteusim dari, tunc praelatus Ecclesiae potest in emphyteusim concedere, nisi ad Ecclesiam aliquo casu libera redierint, ita vt fuerint ipsius Ecclesiae mensae iam deputatae & destinatae.

Prima pars constat ex communi sententia, quam habet Panormitanus *cap. vt super num. 9.* Couarr. *lib. 2. variar. resolutionum cap. 17. num. 4.* Iulius Clarus *lib. 4. Recept. sentent. §. Emphyteusis, quast. 6. num. 1.* & colligitur ex *cap. 2. de Feudis*, vbi habetur, posse Episcopum rem Ecclesiae, quae dari in feudum solita est, in feudum concedere, ergo potest dare in emphyteusim, si solet concedi in emphyteusim. Et habetur expresse in *extravaganti Ambitiosa de Rebus Eccl. alien. vel non alien. inter communes.*

Secunda pars probatur ex eo, quod tunc res illae ad primam suam naturam & conditionem redierunt, ergo sine iusta causa, & sine solenni formula iuris dari in emphyteusim nequeunt. Hoc locum habet etiam in rebus Ecclesiae emphyteuticis, quae vacauerint ante obitum antecessoris, dummodo ad proprietatem Ecclesiae reuerfae non fuerint. Nec requiritur solennis Iuris formula, vt docent praedicti Auctores, quia tunc Praelatus Ecclesiae rem non alienat, sed veterem alienationem confirmat, aut renouat, aut nominat, aut approbat successorem in re emphyteutica, & ab initio cum cepit res in emphyteusim dari, seruata est iuris formula, aut seruata probabiliter censetur.

Porro hoc intelligitur, dummodo veteris & solitae emphyteusis confirmatio, vel renouatio sit in euidentem vtilitatem Ecclesiae, vt constat ex illa *extravag. Ambitiosa*, & dummodo praefectus Ecclesiae modum, quo solita est res in emphyteusim dari, non excedat, veluti si res dari solita fuit duas generationes, non det ad plures: Item si dari consuevit, vt transiret ad filios, vel nepotes, & alios cognatos vel posteros, non det ea conditione, vt transmittatur ad extraneos. Ita communis opinio.

Dubiae quaestionis est, quando res censetur dari solita in emphyteusim? Respondet Iulius Clarus *lib. 4. §. Feudum quast. 13.* Si res data bis est, aut etiam semel in emphyteusim, & elapsi fuerint quadraginta anni, tunc dari solita in emphyteusim videtur.

Quaeritur itidem, An si ager Ecclesiae datus sit in emphyteusim, eo quod sterilis esset, & postea cultura factus sit fertilis vel fructuosus, dari possit denuo alteri extraneo in emphyteusim, finita prima emphyteusi? Respondeo cum Panormitano in *cap. vt super de Reb. Eccles. num. 11.* non posse finito tempore primae emphyteusis, vel ob defectum primi emphyteuticarij, vel deficientibus eius haeredibus: quia iusta causa, quae fuit ab initio, cum cepit in emphyteusim dari, nunc deest, ergo non potest denuo in emphyteusim tradi sine iusta & debita causa, & absque solenni formula iuris. Quod autem dicitur rem Ecclesiae dari solitam in emphyteusim posse denuo tradi; intelligitur, quando iusta causa, propter quam dari solita est, perseverat: veluti si cepit dari ager in emphyteusim, quia sterilis erat, vt melior fieret, finito tempore primae emphyteusis, potest secundo dari, si adhuc sterilis sit, & diligenti cultura egeat.

Nono quaeritur, Quid sit iudicandum, quando res Ecclesiae solita est dari in emphyteusim ad duas generationes, praelatus verò dat ad tres? tunc ne emphyteusis erit ex toto irrita & inanis, an verò solum ex parte, hoc est, an valeat ad duas generationes, quamuis non valeat ad tres? Baldus in *Authen. Si quas ruinas num. 2. C. de Sacrosanct. Ecclesijs*, censet, emphyteusim irritam esse solum ex parte, & proinde subsistere ad duas generationes. Haec opinionem dicit esse communem, laion in *Authen. Qui rem. C. De Sacrosanct. Eccles.* Idem testatur Decius in *eadem Authen. num. 22.* Curtius Iunior *de Feudis*, & Aletius, vt referet

Julius Clar. lib. 4. *sententiarum*. §. *Emphyteusis*, *quæst.* 6. & Covarruias lib. 2. *variarum resolutionum* libro 6. num. 5.

Contrariam habet Bartolus in *Authen. Qui rem*, num. 7. quam dicit esse communiter receptam Alexand. *consil.* 143. num. 5. lib. 7. & hanc magis approbat Covarruias. Prima vero sententia verior Julio Claro visa est. Sed certe probabilius videtur secunda.

Quæres, ad quoram usque generationem possit res Ecclesie in emphyteusim dari? In *Authen. de Non alienan. aut permutan. reb. Eccl.* §. *Emphyteusim*, significati videtur dari non posse, nisi ad vitam eius, cui datur, & ad vitam filij, & nepotis eiusdem; vel ad vitam accipientis, & uxoris, & vnius descendendum: hoc est, non posse dari nisi ad das generationes. Nihilominus, Julio Claro teste in *loco citato*, communi consensu receptum est, ut dari possit ad tertiam, quartam, & vltiorem generationem; idq. colligi videtur ex *Authen. de Alien. & Emphyteusi*. §. *Licentiam*. Vnde teste Bartolo, & Speculatore, quos citat Panor. *cap. In presentia*, num. 25. & *seqq. de Probat.* & Felino *ibidem* num. 27. prima Imperatoris constitutio est per secundam correctâ.

Quenam res possint in emphyteusim dari, aut non dari.

CAPVT III.

PRIMO quæritur, An res Ecclesie, quæ pertinent ad mensam Episcopi, possit Episcopus in emphyteusim dare, Romano Pontifice non consulto? Respondeo, minimè, *cap. Vt super, de Reb. Eccl. non alien.* nam *ibi*, quiuis Episcopus à Romano Pontifice institutus, vel eius mandato, iurat se res suæ Ecclesie non alienaturum, inconsulto Romano Pontifice, *cap. vlt. de Ecclesijs adificandis*, & *cap. Vt super, modo citato*.

Dubiæ quæstionis est, quorundam res dicantur ad mensam Episcopi pertinere? De hac quæstione Panormitanus in *cap. Vt super, prædicto num. 9. & seqq.* Innocentius in *eodem cap. & Glossa in Clem. 1. de Excess. Pralat. in verbo Ad mensam*.

Sciendum est: bona alicuius Ecclesie, vel Monasterij dicuntur pertinere ad mensam illius Ecclesie, vel monasterij, quia sunt destinata ad sustentandos eos ministros, & reliquos, qui illi Ecclesie, vel monasterio inserviunt, vel ad illam Ecclesiam, vel monasterium pertinent: quod si aliqua Ecclesie in hocce vsus sint annexæ alicui alteri Ecclesie, monasterio, collegio canonicorum, dignitati, vel Episcopo, dicuntur pertinere ad mensam illius Ecclesie, vel monasterij, collegij, Dignitatis, vel Episcopi. Bona igitur pertinent ad mensam Episcopi, quæ sunt deputata ad sustentandum Episcopum: ad mensam Abbatis, Præpositi, vel alterius dignitatis, quæ sunt destinata ad sustentandum Abbatem, Præpositum, vel illum, qui dignitatem habet. Ad mensam collegij Canonicorum, quæ attinent ad sustentandos Canonicos. Item ea bona, in quibus Ecclesia, vel Monasterium, vel collegium habet solum directum dominium, vtili ad alium pertinenti, non dicuntur ad mensam Ecclesie attinere, qualia sunt bona in feudum, vel emphyteusim dari solita, quia eorum bonorum vtilitas non ad Ecclesiam, sed ad alium spectat. Ita Glossa, Innocentius, & Panormitanus.

Secundo quæritur, Quando bona Ecclesie intelliguntur rediisse ad Ecclesiam pleno iure, ita ut Prælati nequeat ea in emphyteusim dare; puta si finitum sit tempus primæ emphyteusis, vel deficientibus emphyteuticarij hæredibus, vel delinquente primo emphyteuticario? Respondeo cum Panormitano loco citato, quamdiu illa bona non sunt iterum destinata ad mensam, posse Episcopum ea in emphyteusim tradere: secus vero, si sint denuo deputata ad mensam: tunc enim nequit Episcopus ea in

emphyteusim concedere, nisi in casibus iure concessis & Episcopi est bona Ecclesie, postquam vacauerint, ad mensam deputare.

Quid si diu Episcopus talia bona ad mensam non destinarit? Responder Panormitanus, sequutus Archidiaconum, *cap. 1. 32. quæst. 8.* ea bona censeri destinata ad mensam, si Episcopus penes se retinuit vno anno.

Dubiæ quæstionis est, Quid iudicandum sit de bonis, quæ Ecclesia denuo acquirit ex pia donatione credentium, an ea bona intelligantur ad mensam pertinere? Respondeo cum Innocentio, & Panormitano loco citato, pertinere ad mensam Ecclesie, quoniam eorum bonorum proprietates, & vtilitas est penes Ecclesiam; vnde Prælati non potest ea dare in Emphyteusim, nisi in casibus iure permisis.

Tertio quæritur, An res Ecclesie possit ita in emphyteusim dari, ut transmittatur, siue transeat ad hæredes extraneos? Vna est sententia asserentium, posse dari: quam testatur esse communem Socin. *consil.* 266. num. 18.

Altera est negantium id posse fieri, quoniam dicit esse communi consensu comprobata in *mol. in l. Ex facto*, num. 14. *ad fin. ff. de Hæred. instit.* & Alex. ut refert Iul. Clar.

Dicendum videtur, iuxta Iulium Clarum, secundam opinionem locum habere, quando res Ecclesie datur in emphyteusim alicui simpliciter, vel etiam expressis verbis, ut transeat ad suos, non ad extraneos hæredes. At vero prima opinio locum habet, quando res Ecclesie datur ea lege, & conditione, ut transmittatur etiam ad hæredes extraneos. Nam quemadmodum res Ecclesie vendi potest, iussu de causis, & casibus iure permisis, & seruata solenni formula iuris: sic etiam potest in emphyteusim dari, eo pacto, ut ad hæredes extraneos transire queat: hoc autem tarum est.

Quarto quæritur, An res aliena possit in emphyteusim dari, si quis mala fide rem possideat? Non potest, at si dederit, tenebitur ex emphyteusi, sicut is, qui sciens vendit rem alienam, teneatur ex empto, & ideo cogetur, si euicta res fuerit, aliam æquè bonam, & vtilem in emphyteusim tradere. Si vero quis bona fide fuerit rei alienæ possessor, quamuis non peccet dando in emphyteusim, nec transeat reuera vtile dominium, transfert tamen ius, & facultatem vsucapiendi, vel præscribendi illud dominium, sicut is qui possidet bona fide rem alienam, si vendat eam, non transfert dominium, quod ipse non habet, sed ius vsucapiendi.

Quinto quæritur, An res mobilis possit in emphyteusim dari? Minimè, potest tamen locari. Res enim emphyteutica est res immobilis, quæ datur in longum tempus.

Sexto quæritur, An arbores, dum solo adherent, ut vites, oleæ, & alia similes, iure queant dari in emphyteusim? Possunt: quia tunc, quamdiu solo adherent, pro rebus immobilibus habentur.

Septimo quæritur, An redditus annuus perpetuus in emphyteusim dari queat? Minimè, quia non est res soli, quo possit fructuosior reddi. Ob id, talem redditum haberi pro re immobili, ergo potest dari in emphyteusim. Item potest in feudum, ergo, & in emphyteusim. Respondeo, id non sufficere.

Emphyteusis quot modis diuidatur.

CAPVT IV.

EMPHYTEUSIS primo aut est Ecclesiastica, aut profana, & secularis, Ecclesiastica est constituta in re, cuius dominium directum, & proprietatem habet aliqua Ecclesia, monasterium, collegium Canonicorum, hospitalis domus, quæ sit locus religiosus, vtile dominium, laicus, vel clericus.

Profana, & secularis est in re, cuius dominium est

est